

CYMELIA ZE STAREJ SZAFY

*Zarys historii wojennej
41-go Suwalskiego
Pułku Piechoty
imienia
Marszałka Józefa Piłsudskiego*

ze zbiorów
Biblioteki Publicznej
im. Marii Konopnickiej
w Suwałkach

Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej (Suwałki)

Wstęp

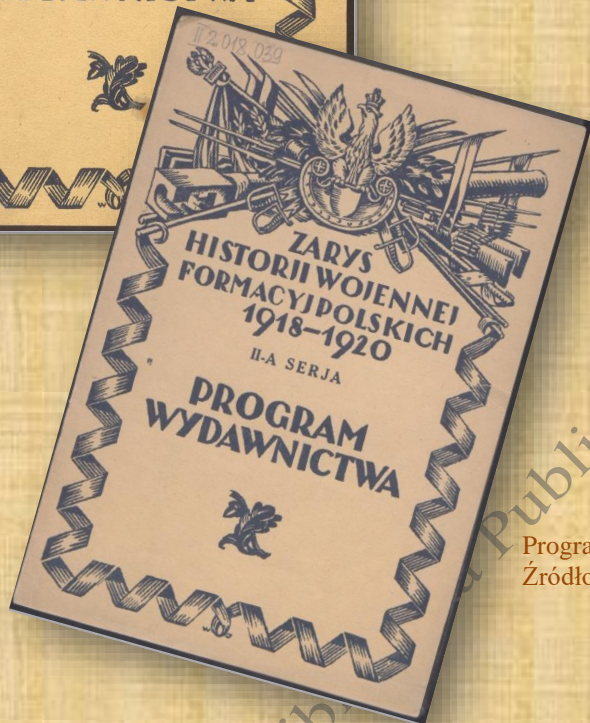
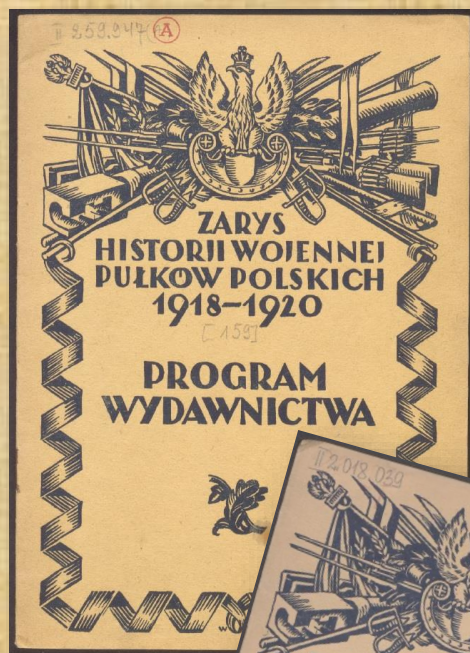

Julian Stachiewicz (1890-1934)
Generał brygady, szef Wojskowego Biura
Historycznego.
Zdjęcie z zasobu Narodowego Archiwum
Cyfrowego.

W okresie dwudziestolecia międzywojennego na polskim rynku wydawniczym pojawiły się niewielkie objętościowo publikacje omawiające wojenną historię polskich pułków w latach 1918-1920.

Inicjatorem powstania serii było Wojskowe Biuro Historyczne, a pieczę nad całością sprawowali pośrednio kolejni szefowie biura – m. in. generał brygady Julian Stachiewicz. Przy czym należy zaznaczyć, że od strony merytorycznej pracami nad wydawnictwem kierowali: major Stanisław Rutkowski, major Adam Borkiewicz, major Jerzy Dąbrowski, kapitan Bolesław Waligóra, kapitan Tadeusz Teslar oraz Maria Bortnowska. Dołączył do nich major Stanisław Biegański.

Publikacje, zgodnie z wcześniejszymi założeniami, ukazywały się w dwóch etapach – seriach, tj. pierwsza seria, w ramach której wydano 156 zeszytów (przewidziano zakończenie publikacji do 1929 r.). Seria druga, która zaczęła ukazywać się od 1931 roku, miała obejmować 47 zarysów formacji działających, a ponadto zamierzano omówić historię tych oddziałów, które z różnych względów przestały istnieć (wydanie przewidziane na 1932 r.).

Pełna informacja na temat planów wydawniczych obu serii znalazła się w publikowanych kolejno w latach 1928 i 1931 programach wydawnictwa. Okazało się przy tym, iż seria pierwsza objęła 158 formacji wojskowych. Zakładano, że zarys oddziałów wydawany w pierwszej serii będzie ukazywał się tak, *by najpóźniej w dniu święta pułkowego wypadającego w okresie DZIESIĘCIOLECIA wojska, każdy pułk posiadał wydaną swoją historję*¹. Co ciekawe, koszty związane z wydaniem *Zarysu*... w znacznej części samodzielnie finansowały poszczególne omawiane oddziały.

Jak czytamy w *Programie wydawnictwa* z 1928 r. jego celem było:

- *wystawienie pomnika wysiłkowi organizacyjnemu i bojowemu naszego wojska w dobie Zmartwychwstania Ojczyzny,*
- *związanie pułków z ich tradycją*².

Programy wydawnictwa z lat 1928 i 1931.
Źródło: Federacja Bibliotek Cyfrowych.

¹ J. Stachewicz, *Program wydawnictwa*, Warszawa 1928, s. 7.

² Tamże, s. 3.

Graficznie wygląd serii opracował i wykonał **Wojciech Tadeusz Jastrzębowski** (1884-1963) - artysta plastyk, profesor architektury wnętrz, działacz kulturalny, legionista, członek Polskiej Organizacji Wojskowej, uczestnik I wojny światowej.

Projektował m. in. sztukę użytkową i grafikę, był autorem wielu nagradzanych prac³. Jako ciekawostkę można dodać, iż należał do współzałożycieli Centrali Przemysłu Ludowego i Artystycznego „Cepelia”.

W *Programie* wydawnictwa (1928 r.) czytamy, iż projekt okładki przygotowany przez Jastrzębskiego był wspólny dla wszystkich pułków. Natomiast *poszczególne bronie odróżniać się będą barwami ornamentu. Niezależnie od tego pułki, posiadające na chorągwiach i sztandarach krzyże orderu „virtuti militari”, będą miały ten zaszczytny znak umieszczony na okładce*⁴.

³ Zob. biogram Wojciecha Jastrzębowskiego w „Polskim Słowniku Biograficznym” 1964, T. 11, s. 74-76.

⁴ J. Stachewicz, *Program ...*, s. 11-12.

W zbiorach suwalskiej biblioteki znalazło się 5 zeszytów wydanych w okresie międzywojennym, a omawiających historię oddziałów związanych z Suwałkami lub Suwalszczyzną, tj.:

- 1 Pułku Ułanów Krechowieckich im. płk. Bolesława Mościckiego,
<https://www.wbc.poznan.pl/dlibra/show-content/publication/edition/51492?id=51492&dirids=11>
- 2 Pułku Ułanów Grochowskich im. gen. Józefa Dwernickiego,
<https://www.wbc.poznan.pl/dlibra/publication/34310/edition/51493/content>
- 3 Pułku Szwoleżerów Mazowieckich im. płk. Jana Kozietulskiego,
<https://www.wbc.poznan.pl/dlibra/publication/31565/edition/48822/content>
- 4 Dywizjonu Artylerii Konnej,
<https://www.wbc.poznan.pl/dlibra/publication/31928/edition/49171/content>
- 41 Suwalskiego Pułku Piechoty im. Marszałka Józefa Piłsudskiego.
<https://www.wbc.poznan.pl/dlibra/publication/32673/edition/49912/content>

Wymienione wydawnictwa obecnie są dostępne w zbiorach czytelnicy suwalskiej biblioteki publicznej. Ponadto, jak udało się nam ustalić, w zasobach cyfrowych polskich bibliotek można dotrzeć do zdigitalizowanych wersji wymienionych publikacji.

W okresie powojennym na rynku wydawniczym ukazywały się również reprinty niektórych wydań międzywojennych omawianej serii, czyli *Zarysu Historii Wojennej Pułków Polskich 1918-1920*.

ZARYS

G.Z. Region

Zarys historii wojennej 41-go Suwalskiego Pułku Piechoty imienia Marszałka Józefa Piłsudskiego / opracowanie Ludwik Smoleń.

Warszawa : Wojskowe Biuro Historyczne, 1929. - 45, [1] strona ; 24 cm.

(Zarys Historji Wojennej Pułków Polskich 1918-1920)

41 Suwalski Pułk Piechoty im. Marszałka Józefa Piłsudskiego ; Piechota - Polska - 1918-1939 ; Wojna polsko-bolsz. (1918-1920)

Zarys historii wojennej 41-go Suwalskiego Pułku Piechoty imienia Marszałka Józefa Piłsudskiego zakupiono na aukcji antykwarycznej w 1987 r. Wartość książki wyceniono na 19 tys. złotych. Ze względu na rok wydania oraz tematykę publikacja trafiła do czytelnicy, do tzw. Gabinetu Zbiorów Region.

Niewielka objętościowo broszurka liczy sobie zaledwie 45 stron. Obejmuje swoim zasięgiem chronologicznym lata od 1918 do 1920 r.

Omawia w sposób dosyć syntetyczny dzieje pułku, począwszy od jego sformowania w grudniu 1918 roku, aż do walk w 1920 r. Jak czytamy: *Jako datę oficjalnego powstania pułku należy uważać 19 grudnia 1918 roku, w którym to dniu ukazał się pierwszy rozkaz organizacyjny 1-go pułku strzelców suwalskich. Od tego dnia szeregi pułku szybko zwiększały się przez napływ ochotników*⁵. W lipcu 1919 rok pułk strzelców oficjalnie przemianowano na 41 Suwałki Pułk Piechoty im. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

⁵ *Zarys historii wojennej 41-go Suwalskiego Pułku Piechoty imienia Marszałka Józefa Piłsudskiego*, oprac. L. Smoleń, Warszawa 1929, s. 5.

Wydawcą *Zarysu historii...* było Wojskowe Biuro Historyczne (WBH). Jego początki wiążą się z Sekcją IV Historyczno-Wojskową Sztabu Generalnego Wojska Polskiego. W skład WBH wchodziły następujące wydziały:

Wojskowe Biuro Historyczne

(WBH), wojsk. instytucja nauk., działająca w Warszawie 1922–39 (do 1927 pod nazwą Biuro Hist. Sztabu Generalnego); powstało z połączenia Inst. Wojsk.-Hist. i Sekcji Hist.-Operacyjnej Oddziału III Nacz. Dowództwa WP; prowadziło prace badawcze nad pol. i powsz. dziejami wojen i wojskowości dawnej, I wojny świat., walk WP 1918–21; od 1927 podlegało mu Centr. Archiwum Wojsk.; organ: „Przegląd Historyczno-Wojskowy” (1929–38); szefowie: gen. J. Stachiewicz (1923–25 i 1926–34), gen. M. Kukiel (1925–26), płk T. Rakowski (od 1934).

- Wojen Dawnych,
- Wojny Światowej,
- Formacji Polskich,
- Wojny Polsko-Bolszewickiej.

Instytucja wydawała czasopismo „Przegląd Historyczno-Wojskowy”. Podlegała bezpośrednio Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych.

Źródło: *Encyklopedia wojskowa : dowódcy i ich armie, historia wojen i bitew, technika wojskowa.* [2]. N-Ż, red. A. Krupa, Warszawa 2007, s. 520.

Drukiem publikacji zajęły się warszawskie Zakłady Graficzne „Polska Zjednoczona” działające przy ulicy Nowolipie.

Zakł. Graf. „Polska Zjednoczona”, Warszawa, Nowolipie 2.

Całość w prenumeracie miesięcznej
wynosi 90 zł. (po 10 zł. miesięcznie)
Cena pojedynczej historii pułkowej
90 groszy

Zarys historii ... można było

nabyć przede wszystkim w Głównej Księgarni Wojskowej (Warszawa) przy ulicy Nowy Świat 69, przy czym istniała możliwość prenumeraty miesięcznej, bądź też zakupu pojedynczego egzemplarza, wówczas jego cena wynosiła 90 groszy.

Wydany (w 1929 r.) na zlecenie Wojskowego Biura Historycznego *Zarys historii wojennej 41-go Suwalskiego Pułku Piechoty imienia Marszałka Józefa Piłsudskiego* opracował **Ludwik Smoleń**. Krótka nota biograficzna dotycząca jego osoby znalazła

się w tomie 7 „Rocznika Augustowsko-Suwalskiego” (2007 r.). Czytamy tam m.in., iż urodził się (...) 14 lipca 1891 roku w Jasionowie koło Brzozowa. Był synem Władysława i Franciszki z Władyków. Ukończył gimnazjum i zdał maturę w Sańoku, następnie studiował prawo na Uniwersytecie Lwowskim. 6 sierpnia 1914 roku wstąpił do 5. Pułku Piechoty Legionów. (...) Brał udział we wszystkich bitwach i potyczkach 5. pułku, aż do jego rozwiązania. (...) Od października 1918 roku w POW okręgu plockiego. W styczniu 1919 roku przydzielony do suwalskiego okręgu POW jako komendant obwodu augustowskiego, następnie dowódca kompanii obserwacyjnych w Rajgradzie, od 26 sierpnia 1919 roku w 41. Suwalskim Pułku Piechoty, 29 grudnia 1919 roku otrzymał awans do stopnia porucznika. Przeszedł szlak bojowy pułku, (...) 20 października 1920 roku awansowany do stopnia kapitana. (...) 1 stycznia 1927 roku mianowany majorem, do 1930 roku służył w 41. Suwalskim Pułku Piechoty, następnie był inspektorem PW i WF w DOK III w Grodnie⁶. Zmarł w Warszawie, został pochowany na Starych Powązkach. Inskrypcja nagrobna z płyty pionowej:

Ś. P.
PPUŁK LUDWIK SMOLEŃ
LEGIONISTA
ZM. 4. II. 1981 R. W WIEKU 90 LAT

⁶ J. Szlaszyński, *Organizacja i działania augustowskiego obwodu Polskiej Organizacji Wojskowej*, „Rocznik Augustowsko-Suwalski” 2007, t. 7, s. 72.

ziemi suwalskiej, która wspierała moralnie i materialnie pułk w czasie wojny — wyrzuli się w sercach żołnierzy i oficerów pułku jako duma zwyciężczych litwów i dług wdzięczności względem mieszkańców powiatów suwalskiego, augustowskiego i sejskiego.

CZĘŚĆ — POLEGŁYM BOHATEROM PUŁKU

Podczas walk 41-go suwalskiego pułku piechoty w latach 1919—1920 zginęło 262 oficerów i szeregowych. Cyfra ta jednak nie jest jeszcze ścisła. Dużo szeregowych 41-go suwalskiego pułku piechoty zmarło wskutek ran w szpitalach. Mogły być to oficerowie 41-go suwalskiego pułku piechoty poległych w obronie bohaterów: 41-go suwalskiego pułku piechoty, po którym pułk wal-
nie Ojczyzny — w rozróżnieniu Mińska, dalej na południe —
czar, postawili się. Od Lidy, Wilna, Mińska, dalej na południe —
wschód w bojach nad jeziorami Ubraci, Ipeńca, aż do Kijowa —
Browary, następnie od Grodna po forty Warezawy — Litwę, aż do
i pościąg przez lasy Augustowskie, Litwę za Niemem, aż do
Ratonię Mińska.

Największe skupienie poległych 41-go suwalskiego pułku piechoty
małpuje się w Lidzie. Wdzięczni mieszkańcy Lidy za odwagę
dzianie ich od swego zebrał i pół poległych swoich bohaterów
do wspólnych mogił na miejscowym cmentarzu i wystawił dla
uczczenia ich pamięci kolumnę.

Drugim miejscem, gdzie są zgromadzone mogiły żołnierzy
pułku jest Borków i Waulna Nikolaiewska za Kijowem. Opiekę
nad grobami, jak również wystawienie krzyża, sporządzenie na-
pisów należało do ks. kapłana Miodzińskiego. Dowodem na-
mięci i cześć dla poległych pułku są marmurowe tablice poległych
jakie posiada każda kompania.

Tekst publikacji podzielono na krótkie rozdziały, których tytuły wyróżniono używając wersalików (duże litery). Po tekście głównym omawiającym dzieje pułku, zwrócono uwagę czytelnika na tradycje historyczne przedstawionej formacji, ponadto podano wykaz żołnierzy poległych i zmarłych w bojach oraz tych, którzy zostali uhonorowani odznaczeniami za ofiarną służbę.

**DZIAŁANIA WOJENNE 41-GO SUWALSKIEGO PUŁKU
PIECHOTY IMIENIA MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO**

NA PRZEDMOŚCIU KIJOWA

**WALKI ODWROTOWE 41-GO SUWALSKIEGO PUŁKU PIECHOTY
OD GRODNA DO BORKOWA.**

BÓJ POD SEJNAMI

BÓJ POD LIDĄ

**BITWA NAD NIEMNEM
WALKI Z LITWINAMI O SUWALSZCZYZNĘ**

LISTA POLEGŁYCH I ZMARŁYCH Z RAN

- Oficerowie:**
1. ppor. Ambrosiewicz Stanisław
  2. ppor. Borek Wiktor
  3. ppor. Cyprianowicz Antoni
  4. ppor. Górski Jan
  5. ppor. Kłobucki Józef
  6. ppor. Matywiec Stanisław
  7. ppor. Patek Wacław

Szeregowi:

1. sier. Albowicz Augustyn
2. sier. Andrzejewicz Wacław
3. sier. Arasimowicz Aleksander
4. sier. Arasimowicz Jan
5. sier. Arasim Józef
6. sier. Ariszewski Jan
7. sier. Bałucha Franciszek
8. sier. Baranowski Antoni
9. sier. Basajl Wiktor
10. plut. Borkowski Klemens
11. sier. Bokas Jan
12. sier. Boliński Jan
13. sier. Borkowski Stanisław
14. sier. Borkowski Andrzej
15. sier. Bochniak Stefan
16. sier. Borkowski Benedykt
17. sier. Borkowski Jan
18. sier. Brzostowski Wacław
19. sier. Brzostowski Jan
20. sier. Bulewicz Jan
21. sier. Burko Bontolaw
22. sier. Burkiewicz Aleksander
23. sier. Burkiewicz Bolesław
24. sier. Burkiewicz Kazimierz
25. sier. Burkiewicz Konstanty
26. sier. Burkiewicz Ignacy
27. plut. Cielewki Jan
28. sier. Chelmiński Stefan
29. sier. Czajka Piotr

* Powstańcy sejmowi.

LISTA ODZNACZONYCH SREBRNĄ KRZYŻEM I WIRTUTI MILITARNĄ W KLASIE

1. kapt. 41-go suwalskiego pułku 21. jan. Matywiec Józef
2. sier. Borkowski Stanisław
3. sier. Borkowski Franciszek
4. ppor. Borkowski Józef
5. ppor. Cyprianowicz Antoni
6. plut. Chmielowski Stanisław
7. plut. Chmielowski Ludwik
8. sier. Chmielowski Adolf
9. sier. Chmielowski Michał
10. sier. Chmielowski Stanisław
11. sier. Chmielowski Wacław
12. sier. Chmielowski Wacław
13. sier. Chmielowski Wacław
14. sier. Chmielowski Wacław
15. sier. Chmielowski Wacław
16. sier. Chmielowski Wacław
17. sier. Chmielowski Wacław
18. sier. Chmielowski Wacław
19. sier. Chmielowski Wacław
20. sier. Chmielowski Wacław
21. sier. Chmielowski Wacław
22. sier. Chmielowski Wacław
23. sier. Chmielowski Wacław
24. sier. Chmielowski Wacław
25. sier. Chmielowski Wacław
26. sier. Chmielowski Wacław
27. sier. Chmielowski Wacław
28. sier. Chmielowski Wacław
29. sier. Chmielowski Wacław
30. sier. Chmielowski Wacław
31. sier. Chmielowski Wacław
32. sier. Chmielowski Wacław
33. sier. Chmielowski Wacław
34. sier. Chmielowski Wacław
35. sier. Chmielowski Wacław
36. sier. Chmielowski Wacław
37. sier. Chmielowski Wacław
38. sier. Chmielowski Wacław
39. sier. Chmielowski Wacław
40. sier. Chmielowski Wacław
41. sier. Chmielowski Wacław
42. sier. Chmielowski Wacław
43. sier. Chmielowski Wacław
44. sier. Chmielowski Wacław
45. sier. Chmielowski Wacław
46. sier. Chmielowski Wacław
47. sier. Chmielowski Wacław
48. sier. Chmielowski Wacław
49. sier. Chmielowski Wacław
50. sier. Chmielowski Wacław
51. sier. Chmielowski Wacław
52. sier. Chmielowski Wacław
53. sier. Chmielowski Wacław
54. sier. Chmielowski Wacław
55. sier. Chmielowski Wacław
56. sier. Chmielowski Wacław
57. sier. Chmielowski Wacław
58. sier. Chmielowski Wacław
59. sier. Chmielowski Wacław
60. sier. Chmielowski Wacław
61. sier. Chmielowski Wacław
62. sier. Chmielowski Wacław
63. sier. Chmielowski Wacław
64. sier. Chmielowski Wacław
65. sier. Chmielowski Wacław
66. sier. Chmielowski Wacław
67. sier. Chmielowski Wacław
68. sier. Chmielowski Wacław
69. sier. Chmielowski Wacław
70. sier. Chmielowski Wacław
71. sier. Chmielowski Wacław
72. sier. Chmielowski Wacław
73. sier. Chmielowski Wacław
74. sier. Chmielowski Wacław
75. sier. Chmielowski Wacław
76. sier. Chmielowski Wacław
77. sier. Chmielowski Wacław
78. sier. Chmielowski Wacław
79. sier. Chmielowski Wacław
80. sier. Chmielowski Wacław
81. sier. Chmielowski Wacław
82. sier. Chmielowski Wacław
83. sier. Chmielowski Wacław
84. sier. Chmielowski Wacław
85. sier. Chmielowski Wacław
86. sier. Chmielowski Wacław
87. sier. Chmielowski Wacław
88. sier. Chmielowski Wacław
89. sier. Chmielowski Wacław
90. sier. Chmielowski Wacław

Wszystkim odznaczonym odznaczonych zostało 52 oficerów, 11 podoficerów, 90 podoficerów i 90 szeregowców.

Powitanie 41 Suwalskiego Pułku Piechoty w Suwałkach, kolumna wojskowa na placu św. Aleksandra. Suwałki 24 VIII 1919, aut. Henoch Bernshtein.

Powitanie 41 Suwalskiego Pułku Piechoty w Suwałkach, grupa oficerów i suwalczan przed kościołem św. Aleksandra. Suwałki 24 VIII 1919, aut. Henoch Bernshtein.

Powitanie 41 Suwalskiego Pułku Piechoty w Suwałkach, oddział POW przed kościołem ewangelickim. Suwałki 24 VIII 1919, aut. Henoch Bernshtein.

Suwalskie Muzeum Okręgowe w swoich zasobach posiada bogaty zbiór fotografii dotyczących 41 Suwalskiego Pułku Piechoty. Niewielka ich część jest obecnie udostępniana w formie cyfrowej na stronie Muzeum im. Marii Konopnickiej (Suwałki), w zakładce: **Galeria. 100 lat niepodległości:** <https://mk.muzeum.suwalki.pl/100-lat-niepod-leglosci/>.

Zachęcamy do obejrzenia wirtualnej wystawy suwalskiego Muzeum Okręgowego, sukcesywnie aktualizowanej i uzupełnianej o kolejne fotografie 😊

Powitanie 41 Suwalskiego Pułku Piechoty w Suwałkach, w środku Teofil Noniewicz i gen Wojciech Falewicz. Suwałki 24 VIII 1919, aut. Henoch Bernshtein.

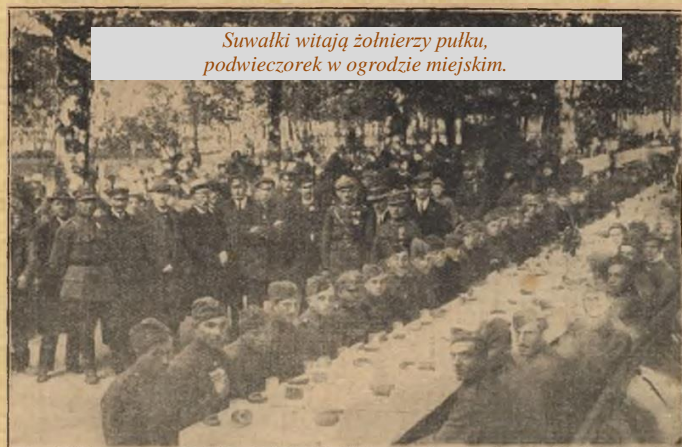
Powitanie 41 Suwalskiego Pułku Piechoty w Suwałkach, pluton konnych wywiadowców pułku na placu św. Aleksandra. Suwałki 24 VIII 1919, aut. Henoch Bernshtein.

CIEKAWOSTKA...

W 1923 roku na rynku wydawniczym ukazała się *Ilustrowana Jednodniówka 41 Suwalskiego pułku piechoty*. Jej wydanie wiązało się z wręczeniem pułkowi sztandaru. Publikację redagował kapitan Henryk Gorgoń. Drukiem zajęła się suwalska drukarnia prowadzona przez Stanisława Milewskiego. *Jednodniówka...*, podobnie jak *Zarys historii...*, omawiała dzieje pułku oraz jego szlak bojowy. Atutem wydawnictwa były publikowane zdjęcia, niestety ich jakość po latach rozczarowuje. Tym niemniej warto sięgnąć po to wydawnictwo, zwłaszcza iż jest ono obecnie dostępne w formie cyfrowej na stronie Śląskiej Biblioteki Cyfrowej:

(<https://www.sbc.org.pl/dlibra/publication/171328/edition/168155/content>, [Dostęp: 2021.03.22])

Suwalki witają żołnierzy pułku,
podwieczorek w ogrodzie miejskim.

Oficerowie pułku w okresie wyprawy kijowskiej.

4 kompania w okopach pod Browarami.

BIBLIOGRAFIA

1. *Encyklopedia wojskowa : dowódcy i ich armie, historia wojen i bitew, technika wojskowa*. [2]. N-Ż, red. A. Krupa, Warszawa 2007.
2. Filipow K., *Suwalski epizod - fragment z dziejów 41 Suwalskiego Pułku Piechoty marszałka Józefa Piłsudskiego w kampanii wrześniowej 1939 r.*, "Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska" 1996, z. 10.
3. *Ilustrowana Jednodniówka 41 Suwalskiego pułku piechoty. Wydana w dniu wręczenia sztandaru*, red. H. Gorgoń, Suwałki 1923.
4. Jastrzębowski, „Polskim Słowniku Biograficznym” 1964, T. 11.
5. Skłodowski K., *Infrastruktura oraz „terenowe wyposażenie” garnizonu Suwałki (1922-1939)*, „Rocznik Augustowsko-Suwalski” 2007, t. 7.
6. Skłodowski K., *Suwalskie koszary*, „Jaćwież” 1999, nr 8.
7. Skłodowski K., *Wojsko garnizonu Suwałki*, [w:] *Suwałki miasto nad Czarną Hańczą*, red. J. Kopciał, Suwałki 2005.
8. Stachiewicz J., *Program wydawnictwa*, Warszawa 1928.
9. Stachiewicz J., *Program wydawnictwa : 2 serja*, Warszawa 1931.
10. Szlaszyński J., *Organizacja i działania augustowskiego obwodu Polskiej Organizacji Wojskowej*, „Rocznik Augustowsko-Suwalski” 2007, t. 7.
11. Tuliński A., *Oficerowie Biura Historycznego i Wojskowego Biura Historycznego w latach 1922–1939 (część 1)*, „Przegląd Historyczno-Wojskowy” 2019, nr 4.

Zapraszamy do korzystania z naszych zbiorów

Pracownia Digitalizacji i Historii Mówionej Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach
Ul. Emilii Plater 33 a
16-400 Suwałki
Tel. 87 565 62 46
digi@bpsuwalki.pl; <http://digi.bpsuwalki.pl/>